

Arendalsuken 2019

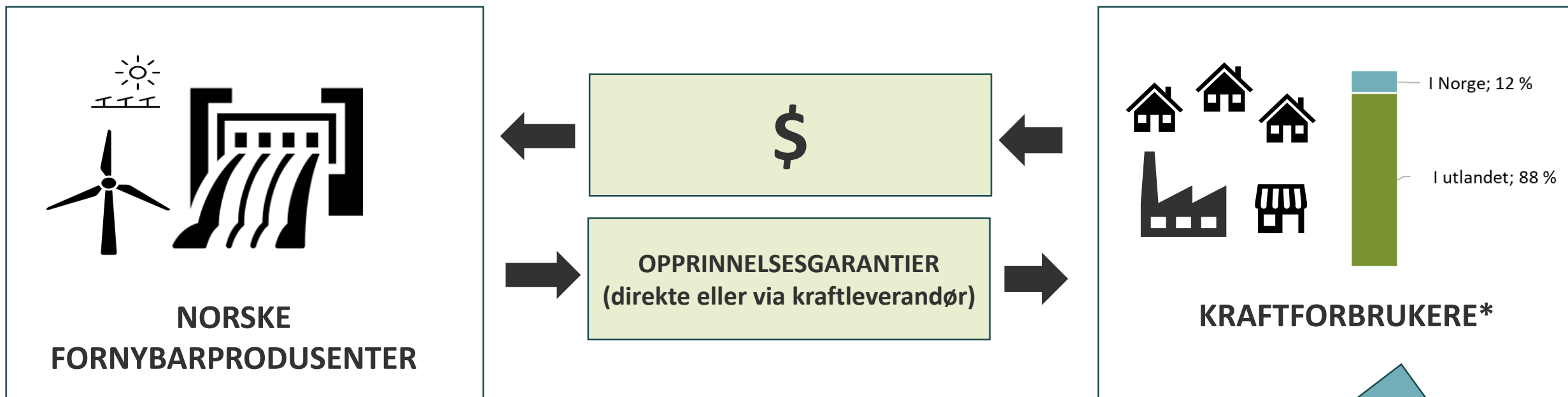
OPPRINNELSESGARANTIER – TIKKENDE BOMBE ELLER REN FORNØYELSE?

Adrian Mekki, THEMA Consulting Group

Foreløpig en (nesten) ren fornøyelse....

Norske kraftprodusenter har fått en ekstrainntekt ved å selge opprinnelsesgarantier...

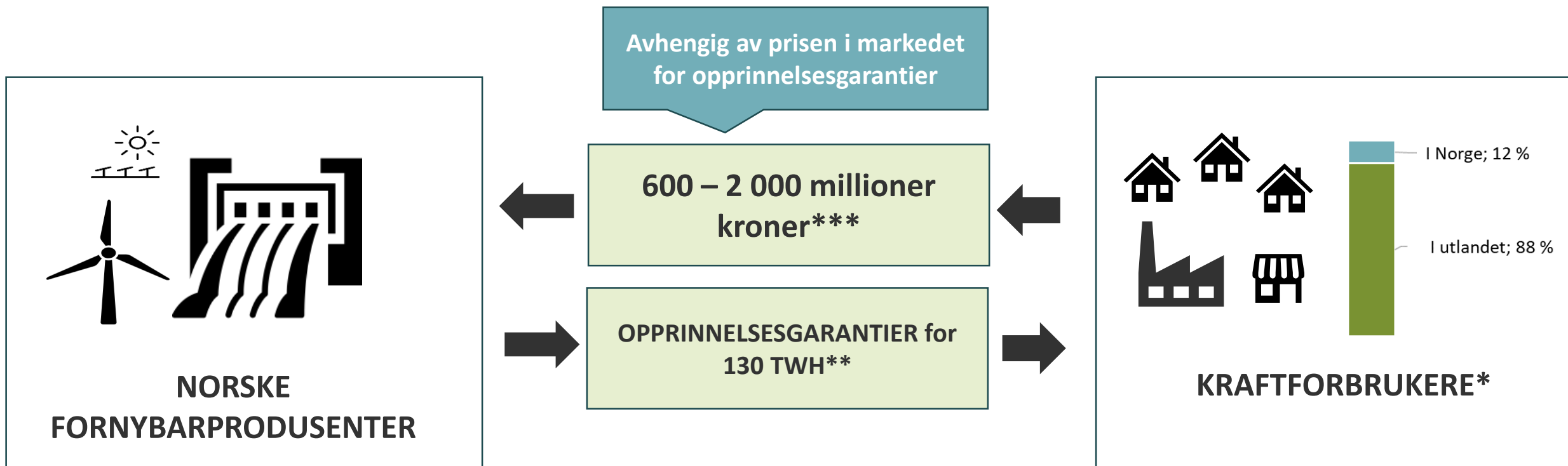

Hvorfor kjøpe opprinnelsesgarantier?

- Dokumentere bærekraft
- Støtte fornybar energi
- Annet...

*Fordelingen mellom norske og utenlandske kjøpere er basert på Oslo Economics rapport sine tall for 2017 (Hydro sine kansellerte 10 TWh er holdt utenfor)

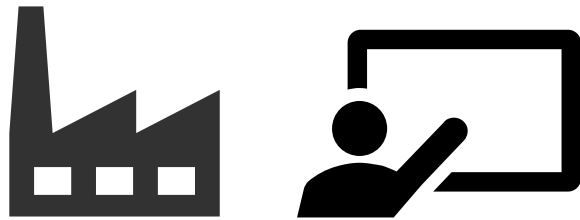
Norske kraftprodusenter har fått en ekstrainntekt ved å selge opprinnelsesgarantier...

*Fordelingen mellom norske og utenlandske kjøpere er basert på Oslo Economics rapport sine tall for 2017 (Hydro sine kansellerte 10 TWh er holdt utenfor) **Anslag fra Oslo Economics (2018) – produksjonstall for 2017 fratrukket Hydro sine kansellerte garantier. ***Oslo Economics (2018)

...mens norsk industri på sin side...

VIL TILTREDSSTILLE
KUNDENES ØNSKE OM
BÆREKRAFTIGE VARER

**NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

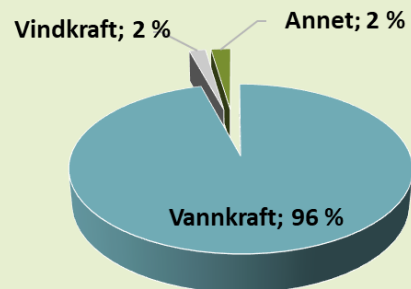

**KUNDER AV NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

VIL VISE OVERFOR
INTERESSENER AT DE KJØPER
BÆREKRAFTIGE VARER

...dokumenterer et fornybart strømforbruk ved å vise til at nær all norsk kraftproduksjon er fornybar....

VÅRT KRAFTFORBRUK ER NESTEN HELT FORNYBART*

DET ER GODT NOK FOR OSS!

DET ER I HENHOLD TIL DAGENS
RAPPORTERINGSSTANDARDE...

**VIL TILTREDSSTILLE
KUNDENES ØNSKE OM
BÆREKRAFTIGE VARER**

**NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

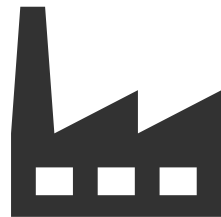
**KUNDER AV NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

**VIL VISE OVERFOR
INTERESSETER AT DE KJØPER
BÆREKRAFTIGE VARER**

*Kraftproduksjon i Norge i 2017, tall fra SSB (årlig elektrisitetsproduksjon).

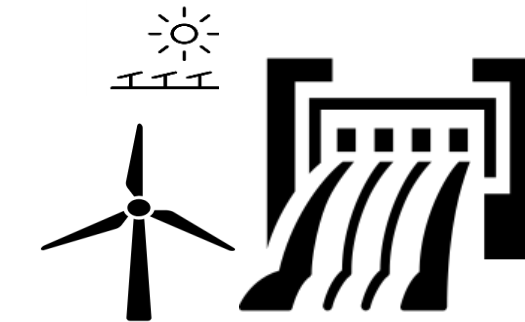
...slik at Norge på et vis har fått i pose og sekk...

Selger varer som bærekraftige ved å henvise at kraften de bruker er fornybar

**NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

OG

**NORSKE
FORNYBARPRODUSENTER**

Hvorfor «nesten»?

Foreløpig en (nesten) ren fornøyelse....

Hvorfor «nesten»?

Foreløpig en (nesten) ren fornøyelse....

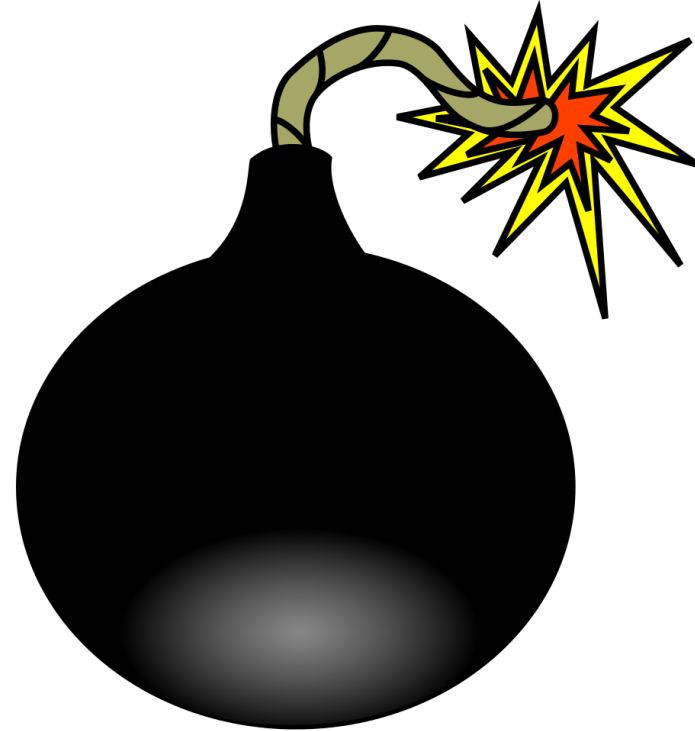
REDUSERT KONKURRANSEFORTRINN FOR INDUSTRIEN

– LETTERE Å DOKUMENTERE BÆREKRAFT FOR INDUSTRI I LAND MED LITE FORNYBAR KRAFT

NVEs VAREDEKLARASJON AV NORSK RESTMIKS KAN GI FEIL BESLUTNINGER

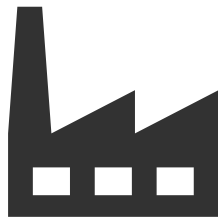
- RISIKO FOR AT KRAFTFORBRUK SER VERRE UT PÅ PAPIRET ENN FOSSILE ALTERNATIVER

...men ingenting varer evig...

Hvis vi ikke kan gjøre begge deler, innebærer det en risiko for begge parter

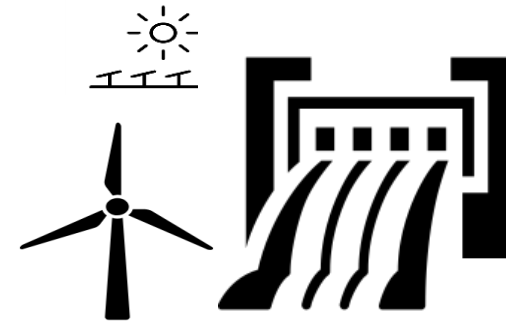
Selger varer som bærekraftige ved å henvise at kraften de braker er fornybar

NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER

OG
ELLER

Selger opprinnelsesgarantier som dokumenterer at kraften de produserer er fornybar

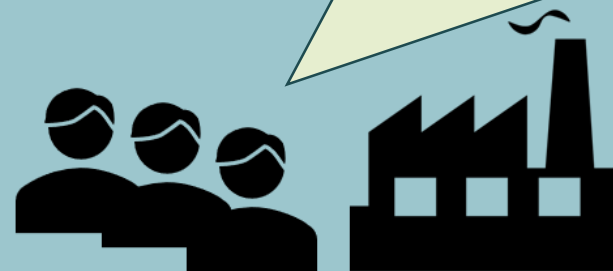
NORSKE
FORNYBARPRODUSENTER

FOR INDUSTRIEN

NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER

PRODUKTMIKS ER IKKE GODT NOK FOR OSS LENGRE
VI VIL HA OPPRINNELSESGARANTIER!

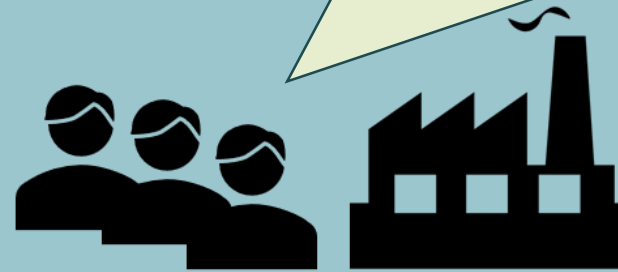

KUNDER AV NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER

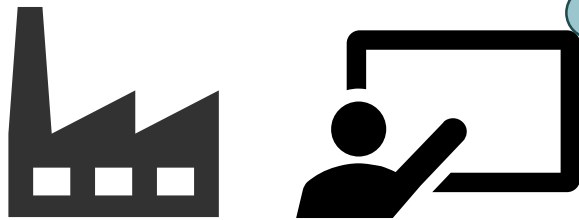
HVORFOR?

- Endringer i rapporteringsregler i favør opprinnelsesgarantier
- Endringer i EUs regelverk
- Kundene foretrekker opprinnelsesgarantier

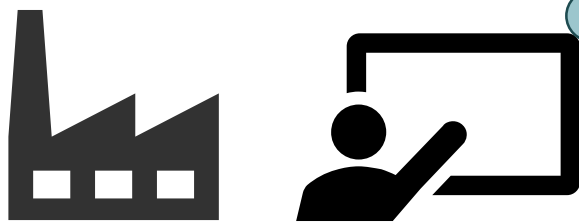
PRODUKTMIKS ER IKKE GODT NOK FOR OSS LENGER
VI VIL HA OPPRINNELSESGARANTIER!

KUNDER AV NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER

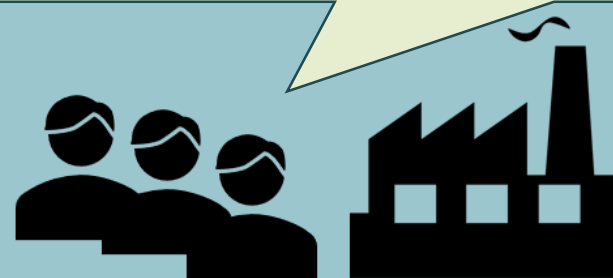

NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER

**NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

**PRODUKTMIKS ER IKKE GODT NOK FOR OSS LENGER
VI VIL HA OPPRINNELSESGARANTIER!**

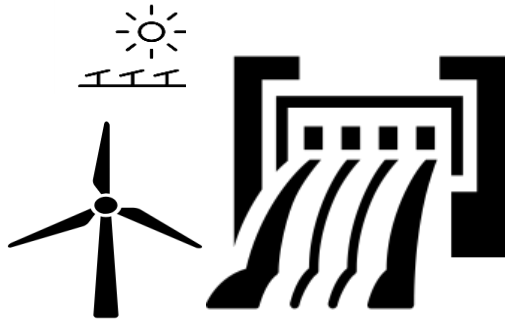

**KUNDER AV NORSKE
INDUSTRIBEDRIFTER**

KONSEKVENNS?

**Økte kostnader for industrien for å
dokumentere bærekraft tilsvarende priser
på opprinnelsesgarantiene....**

FOR KRAFTBRANSJEN

NORSKE
FORNYBARPRODUSENTER

TILTAK SOM REDUSERER EKSPORTMULIGETER
FOR ELLER FORDELER INNTEKTER FRA
OPPRINNELSESGARANTIER

Regjeringen.no

STORTINGET

KONSEKVENNS?

Reduserte inntekter pr. kWh tilsvarende
fallet i prisen for opprinnelsesgarantier

...i juni ble det fremmet Arbeiderpartiet et forslag om å endre dagens opprinnelsesgaranti praksis...

Arbeiderpartiet

«En kraftpolitikk som
bygger norsk industri»*

«Dagens norske praktisering av
opprinnelsesgarantiordningen gjør
at Norge risikerer å miste den rene
norske kraften som et fortrinn i
konkurransen med utenlandsk
industri.»*

*Forslag fra Arbeiderpartiet

STORTINGET

Representantforslag 163 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Espen Barth Eide, Terje Aasland, Runar Sjøstad og
Hege Haukeland Liadal

Dokument 8:163 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Espen Barth Eide, Terje Aasland, Runar Sjøstad og
Hege Haukeland Liadal om en kraftpolitikk som
bygger norsk industri

Til Stortinget

Bakgrunn

Over hele landet sikrer industrien gode jobber nær
naturressursene. Industrien skaper store ringvirkninger
i norske lokalsamfunn gjennom etterspørsel av varer og
tjenester, og gir store eksportinntekter som sikrer
velferden. Industrien driver frem produktivitetsvekst,
ny teknologi – og ikke minst helt avgjørende klimaløs-
ninger. Industrien gir oss også en avgjørende verdiska-
pingskultur.

En av de viktige naturressursene som legger til rette
for konkurransedyktig norsk industri, er kraftproduk-
sjonen. 98 pst. av norsk kraftproduksjonen er fornybar
og ren og rimelig norsk kraft er et konkurransefortrinn
for norsk industri. Det gir industriproduksjon med lave
utslipp i Norge, og norsk industri kan konkurrere om
å ta i bruk klimavennlig teknologi og levere mer klima-
vennlige produkter. Ettersom verden skal nå klimamå-
lene, vil etterspørselen etter produkter med lite karbon-
avtrykk øke – noe som er bra for norsk industriproduk-
sjon.

Opprinnelsesgarantier

Opprinnelsesgarantier er en frivillig ordning der eu-
ropeiske strømkunder kan kjøpe et bevis på at det et
sted i Europa produseres like mye fornybar strøm som

det de kjøper: En garanti om at én MWh produsert
strøm kommer fra en spesifisert energikilde. Strøm kan
ikke fysisk spores i nettet, så en opprinnelsesgaranti er
kun et finansielt papir og påvirker ikke energikildene til
den fysiske kraftleveransen. Opprinnelsesgarantier er
ment å gi europeiske forbrukere et valg mellom forny-
bar og fossil kraft, for å gi insentiver til å bygge mer for-
nybar produksjon.

Ifølge EUs fornybardirektiv har opprinnelsesgaran-
tiet bare én funksjon: å dokumentere at fornybar kraft
er blitt produsert. Hensikten er ikke å dokumentere
bruk av fornybar kraft.

Kraftprodusenter selger opprinnelsesgarantier til
strømselskapene/kraftleverandørene. Gjennom opp-
rinnelsesgarantiene tilbyr strømselskapene sine kunder
en «grønn» garanti. De som kjøper strøm, må også beta-
le for en opprinnelsesgaranti, altså betale ekstra hvis de
vil si at de bruker fossilfri strøm.

Siden de fleste i Norge opplever norsk strøm som
ren, selges det ikke mange opprinnelsesgarantier fra
norske kraftverk i Norge, og kraftselskapene eksporte-
rer 80 til 90 pst. av garantiene til utenlandske kunder.
Ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er
Norge den største eksportøren av garantier innenfor
ordningen. Dette gir ekstra inntekter til kraftselskapene
på mellom 0,5 og 2 mrd. kroner årlig (OsloEconomics
Utredning om opprinnelsesgarantier og varedeklara-
sjoner for strøm. Analyse av hvordan ordningene funge-
rer, virkninger for norske aktører og tenkelige endringer
i ordningene OE-rapport 2018-30, utarbeidet for Olje-
og energidepartementet)

EU krever at kraftleverandøren skal opplyse kunden
om opprinnelsen til leveransen av elektrisk energi på en
sammenlignbar måte. Det er utviklet en felles standard
for opprinnelsesgarantier, for omsetningen og en «hub-

Arbeiderpartiet

«En kraftpolitikk som
bygger norsk industri»*

«Dagens norske praktisering av
opprinnelsesgarantiordningen gjør
at Norge risikerer å miste den rene
norske kraften som et fortrinn i
konkurransen med utenlandsk
industri.»*

STORTINGET

Representantforslag 163 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Espen Barth Eide, Terje Aasland, Runar Sjøstad og
Hege Haukeland Liadal

Dokument 8:163 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Espen Barth Eide, Terje Aasland, Runar Sjøstad og
Hege Haukeland Liadal om en kraftpolitikk som
bygger norsk industri

Til Stortinget

Bakgrunn

Over hele landet sikrer industrien gode jobber nær
naturressursene. Industrien skaper store ringvirkninger
i norske lokalsamfunn gjennom etterspørsel av varer og
tjenester, og gir store eksportinntekter som sikrer
velferden. Industrien driver frem produktivitetsvekst,
ny teknologi – og ikke minst helt avgjørende klimaløs-
ninger. Industrien gir oss også en avgjørende verdiskap-
ningskultur.

En av de viktigste naturressursene som legger til rette
for konkurransedyktig norsk industri, er kraftproduks-
jonen. 98 pst. av norsk kraftproduksjonen er fornybar,
og ren og rimelig norsk kraft er et konkurransefortrinn
for norsk industri. Det gir industriproduksjon med lave
utslipp i Norge, og norsk industri kan konkurrere om
å ta i bruk klimavennlig teknologi og levere mer klima-
vennlige produkter. Ettersom verden skal nå klimamå-
lene, vil etterspørselen etter produkter med lite karbon-
avtrykk øke – noe som er bra for norsk industriproduk-
sjon.

Opprinnelsesgarantier

Opprinnelsesgarantier er en frivillig ordning der eu-
ropeiske strømkunder kan kjøpe et bevis på at det et
sted i Europa produseres like mye fornybar strøm som

det de kjøper. En garanti om at én MWh produsert
strøm kommer fra en spesifisert energikilde. Strøm kan
ikke fysisk spores i nettet, så en opprinnelsesgaranti er
kun et finansielt papir og påvirker ikke energikildene til
den fysiske kraftleveransen. Opprinnelsesgarantier er
ment å gi europeiske forbrukere et valg mellom forny-
bar og fossil kraft, for å gi insentiver til å bygge mer for-
nybar produksjon.

Ifølge EUs fornybardirektiv har opprinnelsesgaran-
tialt bare én funksjon: å dokumentere at fornybar kraft
er blitt produsert. Hensikten er ikke å dokumentere
bruk av fornybar kraft.

Kraftprodusenter selger opprinnelsesgarantier til
strømselskapene/kraftleverandørene. Gjennom opp-
rinnelsesgarantiene tilbyr strømselskapene sine kunder
en «grønn» garanti. De som kjøper strøm, må også beta-
le for en opprinnelsesgaranti, altså betale ekstra hvis de
vil si at de bruker fossilfri strøm.

Siden de fleste i Norge opplever norsk strøm som
ren, selges det ikke mange opprinnelsesgarantier fra
norske kraftverk i Norge, og kraftselskapene eksporte-
rer 80 til 90 pst. av garantiene til utenlandske kunder.
Ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er
Norge den største eksportøren av garantier innenfor
ordningen. Dette gir ekstra inntekter til kraftselskapene
på mellom 0,5 og 2 mrd. kroner årlig (OsloEconomics
Utredning om opprinnelsesgarantier og varedeklara-
sjoner for strøm. Analyse av hvordan ordningene funge-
rer, virkninger for norske aktører og tenkelige endringer
i ordningene OE-rapport 2018-30, utarbeidet for Olje-
og energidepartementet)

EU krever at kraftleverandøren skal opplyse kunden
om opprinnelsen til leveransen av elektrisk energi på en
sammenlignbar måte. Det er utviklet en felles standard
for opprinnelsesgarantier, for omsetningen og en «hub-»

Forslag om at Regjeringen sikrer at:

- Strømforbruk i Norge, uavhengig av opprinnelsesgarantier, må kunne dokumenteres som fornybart.
- NVE dokumenterer den fysiske kraftmiksen i Norge i tillegg til «restmiksen»
- Statnett melder seg ut av Association of Issuing Bodies (AIB).

THEMA
CONSULTING GROUP